

PERFEȚIONAREA MECANISMULUI ECONOMIC ÎN FUNȚIONAREA GOSPODĂRIILOR ȚĂRĂNEȘTI DIN AGRICULTURA REPUBLICII MOLDOVA ADECVAT ECONOMIEI DE PIAȚĂ

Daniela Popa
UASM Chisinau
d.popa@uasm.md

Abstract.

THE IMPROVEMENT OF ECONOMICAL MECHANISM IN FUNCTIONING OF FARMS FROM MOLDOVIAN'S AGRICULTURE ADEQUATE TO THE MARKET ECONOMY

Moldovan agriculture accounts for approximately 33% of the GDP, and with food processing industry added, as much as 48%. 43% of active labour force is involved in the agricultural sector. This branch of economy is the largest contributor to export, accounting about 65% of total exports. The comparative analysis of farm structure in Moldova and the EU countries (as representatives of a market economy) shows that Moldova is characterized by much greater land concentration in large farms than any of the EU countries. Even in countries closest to Moldova, such as Portugal and Greece, the large-farm sector controls a much smaller proportion of land and small farms achieve much greater dominance. To move closer to the farm-structure pattern typical of market economies, Moldova should allow land to flow from large corporate farms to small individual farms, rather than in the opposite direction. This will reduce the concentration of land in large farms, while at the same time increasing the share of land controlled by the small individual farms, and thus bring Moldova in closer conformity with the market pattern of land concentration. At the same time it may correct, at least partially, one of the two manifestations of land fragmentation in Moldova: the average size of the very small individual farms will increase somewhat as they acquire more land at the expense of large corporate farms.

Key words: economic mechanism, agricultural policy, rural development, farms

MATERIAL ȘI METODĂ

Baza informațională privind mecanismul economic în funcționarea gospodăriilor țărănești (de fermier) din Republica Moldova a fost colectată ca urmare a unor cercetări profunde a literaturii științifice de specialitate, materialelor Biroului Național de Statistică, observațiilor și investigațiilor proprii. Totodată au fost utilizate metode de analiză a fenomenelor caracteristice unor grupe de unități omogene (metoda grupării statistice).

Prin complexitatea elementelor mecanismului economic, s-a urmărit analiza fluxului investițiilor străine alocate în gospodăriile țărănești (de fermier) în Zona de Nord a Republicii Moldova.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În urma cercetărilor științifice proprii s-au evidențiat caracteristicile de bază ale reformei funciare care constau într-o reducere bruscă a terenurilor agricole aflate în proprietatea statului, distribuirea către populația rurală a titlurilor de proprietate a terenului, precum și alocarea în natură a cotelor funciare persoanelor care au ales să cultive terenul în mod individual.

La începutul anului 2006 gospodăriile țărănești (de fermier) dețineau 36,7% din totalul terenurilor agricole, pe când în anul 1990 această pondere constituia doar 9%. Întregul sector individual (gospodăriile țărănești (de fermier) și loturile de pe lângă casă a populației) deține în prezent circa jumătate din terenurile agricole ale țării sau aproape dublu față de anul 1998.

Gruparea gospodăriilor țărănești (de fermier) după mărimea lotului în raioanele Râșcani, Ocnița se prezintă astfel (Tabelul 1,2).

Gruparea suprafețelor după mărimea lotului în raioanele Râșcani, Ocnița ne permite să concluzionăm faptul, că, majoritatea gospodăriilor țărănești (de fermier) dispun de dimensiuni care se încadrează în grupa până la 2 ha teren agricol. Suprafețele agricole mici din punct de vedere organizațional și teritorial sunt inacceptabile pe un termen lung într-o economie de piață, datorită faptului că aduc venituri mici. De altfel, această problemă este actuală și acută în majoritatea țărilor lumii.

După experiența țărilor Uniunii Europene este necesară favorizarea concentrării unor fluxuri de investiții străine care ar da posibilitatea formării unor exploatații agricole care să lucreze suprafețe optime de terenuri. Astfel din totalitatea raioanelor Zonei de Nord, doar cinci raioane (Dondușeni, Florești, Glodeni, Soroca, Șoldănești) dispun de fluxuri de investiții străine alocate gospodăriilor țărănești (de fermier). Prin urmare, ponderea Zonei de Nord în totalul pe republică după fluxul investițiilor străine alocate gospodăriilor țărănești este în creștere, constituind în anul 2005, -3,7% (tabelul 3).

Tabelul 1.

Gruparea gospodăriilor țărănești (de fermier) după mărimea lotului în raionul Râșcani

raionul Râșcani

Nr.crt.	Gruparea suprafețelor după mărimea lotului, ha	Anii											
		2002			2003			2004			2005		
		Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha	Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha	Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha	Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha
I.	Până la 2 ha	11415	12123	1,06	10035	10380	1,03	11940	9889	0,83	10821	10121	0,94
II.	2,1 - 4,0 ha	1006	2761	2,74	868	2220	2,56	904	2348	2,6	942	2448	2,59
III.	4,1 – 6,0 ha	32	152	4,75	50	239	4,78	56	270	4,82	73	351	4,81
IV.	6,1 – 8,0 ha	12	85	7,08	14	100	7,14	19	136	7,16	21	149	7,1
V.	8,1 – 10 ha	2	17	8,5	3	25	8,33	4	35	8,75	7	60	8,57
VI.	10 – 15 ha	1	11	11	3	23	11,5	2	25	12,5	5	60	12
VII.	15 – 20 ha	1	16	16	2	16	16	-	-	-	3	49	16,3
	Total raionul Râșcani	12469	15165	1,22	10973	13003	1,18	12925	12703	1,0	11872	13238	1,16

Tabelul 2.

Gruparea gospodăriilor țărănești (de fermier) după mărimea lotului în raionul Ocnița

raionul Ocnița

Nr.crt	Gruparea suprafețelor după mărimea lotului, ha	Anii											
		2002			2003			2004			2005		
		Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha	Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha	Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha	Nr. gospodăriilor, un.	Suprafață a totală, ha	Media lotului, ha
I.	Până la 2 ha	6377	6500	1,02	6583	6432	0,9	6530	6510	1,0	6519	6349	1,0
II.	2,1 - 4,0 ha	30	90	3	33	100	3,03	28	80	2,9	25	72	2,88
III.	4,1 – 6,0 ha	50	215	4,30	52	235	4,52	45	215	4,8	46	219	4,76
IV.	6,1 – 8,0 ha	14	85	6,1	16	110	6,9	13	95	7,31	12	87	7,25
V.	8,1 – 10 ha	10	79	7,9	12	95	7,92	9	72	8,0	9	72	8,0
VI.	10 – 15 ha	8	87	10,9	9	105	11,7	7	73	10,4	6	57	9,5
VII.	15 – 20 ha	3	48	16,0	4	70	17,5	3	47	15,7	3	47	15,7
	Total raionul Ocnița	6492	7104	1,09	6709	7147	1,07	6635	7092	1,07	6620	6903	1,04

Tabelul 3.

**Fluxul investițiilor străine alocate gospodăriilor țărănești (de fermier)
în Zona de Nord a Republicii Moldova *) mii lei**

Denumirea	Investiții străine – total		
	2003	2004	2005
Total pe republică	5382021,9	571314,0	1323233,9
Donușeni	466,9	93,6	608,4
Florești	6141,8	4286,6	37785,8
Glodeni	214,2	5,4	108,2
Soroca	21731,4	10664,9	8967,8
Șoldănești	0,0	0,0	1032,3
Total Zona de Nord	28554,3	15050,5	48502,5
Ponderele Zonei de Nord în totalul pe republică	1,0	2,6	3,7

*) *Calculat și modelat de autor conform datelor Arhivei curente a Biroului Național de Statistică, a. 2006*

CONCLUZII

Gospodăriile țărănești (de fermier) cu dimensiuni mici aprovizionează mult mai eficient producerea unor producții agricole importante. Deasemenea, merită de luat în calcul și rolul social pe care îl îndeplinesc. Gospodăriile țărănești (de fermier) mici asigură înzestrarea cu forță de muncă și venitul majorității părți din populația republicii ocupată în sectorul agrar, scutind statul de necesitatea plății alocațiilor de șomaj considerabile. Gospodăriile țărănești (de fermier) de asemenea hotărăsc problema aprovizionării pieței interne cu produse agricole înalt calitative și proaspete

BIBLIOGRAFIE

1. Sârbu I., Georgescu N., 2003, Managementul întreprinderii, Ed. Alma - Mater, Sibiu
2. ***, Agricultura Republicii Moldova, 2004, Biroul Național de Statistică, Chișinău
3. ***, Hotărâre cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sectorului agroalimentar în perioada anilor 2006-2015, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1199 din 17 octombrie 2006, Monitorul Oficial din 3 noiembrie 2006, nr. 170 – 173, p. 23-39.